

Palju tulevikuta ülikoole

Eesti ühe esimese, kaheksa aastat tagasi loodud erakõrgkooli Lex on tänaseks lõpetanud 827 noort. Ent sõltumata sellest, kas nad on õppinud majandust, õigusteadust, sotsioloogiat või moodi, ei tunnusta riik nende lõpudiplomeid, sest kõrghariduse hindamise nõukogu pole kooli õppekavu veel heaks kiitnud.

Lex pole ainus erakõrgkool, kust saadud kõrgharidus on riigi silmis väärtusetu. Viimati jättis haridusminister Tõnis Lukas heaks kiitmata näiteks Veritase õigusteaduse õppekava ning Majandusõiguse ja Poliitika Instituut ei kogunud juba kõrghariduse hindamise nõukogus piisavalt toetushääli.

Õiglane on siin siiski arvestada, et mõnel nooremal või äsja uue eriala avanud erakõrgkoolil pole veel olnud võimalust end hinnata lasta – seda ei saa teha enne, kui tudengid on kolmveerandi õppekavast läbinud. Ka on akrediteerimises osalemine erakoolile vabatahtlik, kui mitte arvestada moraalset kohustust oma tudengite ees.

Kui targalt inimene kõrgkoolist lahkub, sõltub paljuski temast endast. Must-valge oleks väita, et Lexi-taoliste koolide

” Haridusministril on pea võimatu halbu erakõrgkoole sulgeda, aga seda saavad teha nõudlikud üliõpilased.

lõpetajad tõmmaku karjäärimõtetele kriips peale. Ebakindluseks on siiski põhjust, sest tunnustamata diplom võib takistada õppeasutuse vahetamist või õpingute jätkamist järg-

misel tasemel, aga ka riigiametisse tööle asumist. Lexi haridusega inimest pole küll keelatud riigiametnikuks võtta, kuid tema diplom pole võrdväärne Tartu Ülikooli või Concordia Ülikooli omaga.

Veritase tudengite pahameel haridusministri otsuse üle jätta nende lõpudiplomid tunnustamata on seega mõistetav. Nagu ka osa erakõrgkoolide surve õppekavade kiireks hindamiseks. Surve kasvab sedamööda, mida kaalutumaid valikuid noored teevad ning mida vähemaks jääb tudengikandidaate. Praegune erakõrgkoolide jõuline enesereklaam ajalehtedes ja televisioonis on märk sellest, et Eesti 33 kõrgkooli, sh 20 erakõrgkooli ei jätku juba tänavu õppijaid lahedalt.

Haridusminister teeb õigesti, karmistades koolitusloa saamise tingimusi ning suhtudes kriitiliselt õppekavade akrediteerimisse juhul, kui puudused voorused varjutavad. Veritase tudengitel on parem oma rahulolematus ülikooli pihta suunata ja sundida seda taset tõstma.

Tõsiasi on, et haridusministril on pea võimatu halbu erakõrgkoole sulgeda. Ta saab kehvi õppekavu kinnitamata jättes tudengeid vaid hoiatada, et kõigis kõrgkoolides oma raha eest head haridust ei omanda. Nõrgemate koolide sulgemiseni viib aga ikkagi õppurite nõudlikkus.